

Slægten Hess på Havebjerggård i Notmark.

Matrikel nr. 3 med flere, Notmark 19

Samlet af Jørgen Bromann

nuværende ejer Ernst Nicolai Jørgensen.

Augustenborg herreds skyld- og panteprotokol folio B 360.

Areal 1876 - 27 05 76 ha. = 297,58 Reinertrag.

1958 - 27 03 00 ha. = 300,09 Thl. Reinertrag.

Af arvefæstere og senere ejere på dette boel kan anføres :

1. Jens Jørgensen antages at have været mand på dette boel, da han nævnes foran manden på Klingbjerg, i fortegnelsen over tiendeydere til Notmark kirke af 1605. Her nævnes de tidligere 5 boelsmænd i Notmark.

1. Jes Hansen (formodentlig Bloms gård)

2. Otte Jørgensen, formodentlig Terps gård.

3. Jens Jørgensen, formodentlig ovennævnte, nævnes 1605 og 1608.

4. Christen Tidksen, år 1602 og 03 nævnes gården er øde og Jorden lagt til de andre steder.

Om det øde boel i Notmark skriver Christian Knudsen i bind 14, side 57 :

“ Det øde boel: har ligget ved skoledammen, på det sted hvor siden Hans Jørgensen Blads kådnersted ligger “. Dette kådnersted blev nedlagt omkring 1909 og på stedet byggede Peter Lassen sin høkerforretning.

5. Daniel Jørgensen Krukow han var en søn af præsten Jørgen Krukow og nævnes som boelsmand 1605 - 31. Han var kirkeværge fra 1615 - 31 og boede på Klinkbjerg. Boelsmændene giver hver, nr. 1 - 4, 4 skep byg. Nr. 5 giver 3 skep byg.

Om Jes Hansen berettes: Han er måske den samme som Jes Ingemand i Nuttmarch som nævnes 1611 og 1615. År 1589 findes Ingemann Jessen og 1591 nævnes Anne Ingemans. *Chr. Knudsen 19. side 72.*

2. Peter Thomsen nævnes 1668 (i tiendefortegnelsen til Notmark kirke) som boelsmand i Notmark og ved at følge samme rækkefølge som foregående 1605, kan han med nogenlunde sikkerhed, antages som mand på boelet her.

3. Jep Sørensen nævnes 1688 i tiendefortegnelsen til Notmark kirke, og antages efter samme rækkefølge at være boelsmand på boelet her. (*Han er måske den Jep Sørensen som døde i Almsted 1719.*)

4. Christen Hess han nævnes i jordbogen 1712 og 1717, over fæste / under Rumohrsgårds len, som boelsmand i Notmark. Han har med sikkerhed været boelsmand på gården her, ligesom hans efterkommere gennem 6 generationer. Hans personlige datoer findes ikke, da han må være død før 1743, i den periode hvor der ingen kirkebog findes. Det er dog ret sikkert, at han er en søn af den Nis Hess, som 1688 var boelsmand på nuværende Jørgen Høis gård i Hundslev, som fra gammel tid er kaldet “ Hessgård.” Det bekræftes også derved, at hans søn og efterfølger på Havebjerggård, er kaldet Nis Hess. Den gamle Nis Hees i Hundslev må derfor anses som stamfader, også for familien på gården her.

5. Nis Hess en søn af formanden på boelet her, nævnes 1733 og 1755 i ovennævnte fortegnelse over fæster og hoveripligtige bønder i Notmark, under herregården Rumonrsgård. For året 1755 må det dog gælde hans hustru, for Nis Hess i Notmark døde 1748 og begravdes 25. 4. 1748. Hans hustru Mette Nisses døde 1755 og begravdes Domi p.14. Trinitatis.

Af deres børn kendes :

a. 1722	post	Trinitatis	døbt Nis Hess's søn	Jørgen. blev eftermand.
b. 1726	-	2. Trinitatis	-	Hans
c. 1734 ?	?	--	-	Nicolai Nissen Hess.

6. Jørgen Nissen Hess, født 1722, søn af formanden.

Han efterfulgte sin fader som boelsmand og var senere synsmand. Blev 1748 den 22. 11. i Ulkebøl gift med Dorothea Margrethe, født 1720, døbt Palmarum, datter af boelsmand i Vollerup, senere udflytter til langdel på Øster Hesselgård, som nu Bent Petersen ejer. Andreas Petersen og hustru Kirsten. Der var ingen børn i ægteskabet. Jørgen Nissen Hess i Notmark døde 1771 som synsmand, blev begravet 1. Epiphani søndag. Hans Hustru Dorothea Margrethe døde 18. 4. 1795 i Notmark og begravedes 26 april.

7. Nicolai Nissen Hess, født 1734, overtog boelet efter sin ældre broder afdøde Jørgen Nissen Hess, og nævnes 1785 ligeledes som synsmand. Han blev gift 22. 2. 1762 med Karen Hansdatter af Almsted som døde 1768. De synes at have haft to døtre:

- a. Mette født 1762, døbt 24. 6. og
- b. Karen født 1767, døbt nr. 19.

Folketælling i Notmark 1803.

1. Nicolay Nissen Hess 70 år boelsmand i andet ægteskab.
2. Kirsten Peters hans kone 54 år i hendes første ægteskab.
3. Peter Nicolaysen Hess 28 år søn af nuværende ægteskab, gift med
4. Maria Catherina Jørgens 24 år hans kone, de bor i aftægten.
5. Mette Marie Nicolaysen Hess 24 år begge døtre af husfaderen og
6. Maria Christina Nicol. Hess 14 år hustru af nuværende ægteskab.
7. Peter Esbensen tjenestekarl 37 år ugift.

I andet ægteskab blev Nicolay Nissen Hess gift 15.10. 1772 med

Kirsten Petersen Smidt, født 1749 i Almsted, døbt søndag Rogate, datter af smeden i Almsted, Peter Petersen og hustru Kirsten, Almsted

Deres børn :

- a. Peter Nicolaysen Hess? født 1775, døbt 9. 4. Palmarum.
- b. Mette Marie Nicolaysen Hess, født 1779, døbt nr. 8.
- c. Maria Christina Nicol Hess født 1789, døbt ?

Nicolay Nissen Hess døde den 15. 3. 1810 på Havebjerggård 76 år. Hans enke Kirsten døde 29. 10. 1821, samme sted, 72 år. Datteren Mette Marie født 1779, blev 3. 11. 1809 gift med Jens Christiansen Fogt, søn af inste Christian Fogt i Hundslev.

8. Peter Nicolaieen Hees født 9. 4. 1775, søn af formanden.

Han blev 22. 10. 1802 i Notmark gift med Marie Cathrine Christensen Hess, født 19. 3. 1777 i Hundslev, datter af boelsmand Jørgen Christensen Hess på art. 9 i Hundslev, kaldet Hessgård, som nu ejes af Jørgen Høj. De overtog Havebjerggård 4. 7. 1808.

Hustruen Marie Cathrine, født Christensen Hess døde 7. 2. 1837. Peter Nicolajsen Hess døde 19. 12. 1839, 64 år, begge døde på gården.

Deres børn :

- a. Nicolai Petersen Hees, født 15. 9. 1803, var boelsarving. Han blev 15.10. 1839 gift med Anna Maria født 17. 12. 1806 datter af boelsmand Jørgen Hansen Christensen og hustru Anne Marie født Hess på boel art. 15 i Hundslev (nu Peter Jacob Matthiesen) han døde den 15. 2. 1831, før de nåede at få boelet overdraget.
- b. Marie Cathrine Hess, født 26. 8. 1806 i Notmark. Hun blev 26. 1.182 gift med Hans Hansen Eriksen født 16. 1. 1802 på Hagelbjergmosegård, som blev boelsmand der.
- c. Jørgen Petersen Hess, født 51. 5. 1809, han blev eftermand på boet
- d. Peter Petersen Hess, født 16. 2. 1812, han døde 4. 4. 1814, 2 år gammel af mæslinger.

9. Jørgen Petersen Hess, født 31. 5. 1809, søn af formanden.

Han blev 22. 11. 1832 gift med sin afdøde broders enke Anne Marie Jørgensen, født 17. 12. 1806.

De overtog Havebjerggård 17. 5. 1838. Jørgen Petersen Hess døde 11. 2. 1872 på gården, 63 år. Hans enke Anne Marie, født Jørgensen døde 28. 10. 1882, 72 år.

Oplysninger om deres børn, se på følgende side.

9. Jørgen Petersen Hess og hustru Anne Marie, født Jørgensens børn :

- a. Nicolai Jørgensen Hees, født 10. 10. 1834, han blev eftermand.
- b. Marie Cathrine Hess, født 22. 9. 1837 hun døde ?
- c. Anne Marie Hess, født 23. 12. 1838, hun blev 18. 3. 1858 gift med boelsarving Hans Rasmussen Lindgård fra Langmosegård som de overtog 9. 5. 1852. Han var født 20. 12. 1832 på gården, søn af udflytterboelsmand Ole Rasmus Lindgård og hustru Kirsten. Anne Marie Lindgård født Hess døde 22. 6. 1902 på Langmosegård.
- d. Peter Jørgensen Hess, født 6. 5. 1842, han døde 5. 2. 1844, 2 år.
- e. Peter Jørgensen Hess født 14. 5. 1844, han blev 15. 3. 1877 gift med Maria Christiana Hansen Vogt, født 18. 2. 1856 i Asserballe skov, datter af inste Hans Johannsen Vogt og hustru Catharina Maria født Jensen i Asserballeskov.
- f. Marie Cathrine Hess, født 5. 10. 1851, hun blev 16. 4. 1876 gift med Mathias Frederiksen, født 17. 1. 1849 i Nalmose art. 16. søn af kådner og væver Jacob Frederiksen og hustru Marie født Steffensen. De overtog hans fødested. Marie Cathrine frederiksen født Hess døde 25. 6. 1932 i Nalmode. Mathias Frederiksen døde 25.6. 1932.

10. Nicolai Jørgensen Hess, født 10. 10. 1834, søn af formanden. Han blev 22. 3. 1861 gift med Marie Elisabeth Elnef, født 13. 8. 1835 datter af boelsmand Dominicus Elnef på art. nr, 4 i Hundslev, og hustru Anne Marie, født Johannsen Beck. Nicolai Hees var svagelig, blev senere meget lam og døde 28. 5. 1880 af hjerteslag, 45, år. ægteskabet var der to døtre:

- a. Anne Marie Hess, født 30. 7. 1861 på gården. Hun blev senere gift med Hans Eriksen.
- b. Marie Elisabeth Hess, født 15. 11. 1865 på gården.
Hun blev senere gift med Jørgen Ernst Jørgensen.

11. Christian Eriksen blev 11. 3. 1882 gift med formanden Nicolai Jørgensen Hess's enke Marie Elisabeth født Elnef og blev ejer af Havebjerggård. Christian Eriksen var født 16. 4. 1834 på Hagelbjergmosegård, søn af boelsmand Hans Eriksen, født 1802 og hustru Marie Cathrine født Hess, født 28. 6. 1806 på Havebjerggård. Hun var datter af Nr. 8. Peter Nicolaisen Hess og hustru Marie Cathrine, født Christensen Hess.

I dette, Marie Elisabeths (født Elnef) ægteskab med Christian Eriksen var der ingen børn.

Gården gik derved i arv til den ældste datter af Nicolai Jørgensen Hess, Anne Marie Hess, født 30. 7. 1861 på gården.

Christian Eriksen døde 23. 6. 1865, 60 år gammel på gården. Hans enke Marie Elisabeth døde 18. 4. 1902, 68 år samme sted.

12. Hans Eriksen, blev 23. 7. 1885 gift med omtalte Anne Marie Hess, født 30. 7. 1861, datter af Nicolai Jørgensen Hess, og de overtog Havebjerggård den 14. 1. 1884. De skulde derfor betale til hustruens moder, enke Marie Elisabeth, født Elnef, 3 000 mark. og til hustruens søster Marie Elisabeth 9 000 mark. Hans Eriksen var født 23. 8. 1854 i Ertebjerg, søn af gårdejer Peter Hansen Eriksen, født 1831 på Hagelbjergmosegård og ejer af samme, og hustru Anne Marie, født Iversen fra Ertebjerg. Hans Eriksen var således en brodersøn til førnævnte Christian Eriksen. Deres eneste datter Anne Marie Eriksen døde 20. 12. 1885, 2 uger gammel. Hans Eriksen var en meget dygtig og foretagsom bonde. Han nedbrød gårdens gamle bygninger og lod nye store og solide bygninger opføre. I året 1899 byggedes stuehuset, 1904 stalden, 1908 kornladen og 1914 aftægthuset. Da der ingen levende børn var i ægteskabet, gik gården i arv til hustruens søster Marie, gift Jørgensen's søn Ernst Nicolai Jørgensen.

Hans Eriksen døde 23. 1. 1934 i Notmark, 73 år. Hans enke Anne Marie født Hess, døde 11. 10.1941, begge døde på gården.

Foran nævnte Jørgen Ernst Jørgensen fra Asserballeskov (side 6 blev 23. 3. 1882 gift med Marie Elisabeth Hess, født 15 .11. 1863, datter af nr. 10. Nicolai Jørgensen Hess.

Jørgen Ernst Jørgensen var født 10. 7. 1853 i Asserballeskov, Søn afboelsmand Ernst Jørgensen og hustru Marie, født Elholm, som ejede den gård som nu ejes af Asmus Nansen. Han overtog sin fødegård, art. 6. i Asserballeskov 1884.

Deres børn :

a. Ernst Jørgensen født 12 .4. 1884 i Asserballeskov. Han arvede 1922 Havebjerggård, i Notmark.

b. Marie Elisabeth Jørgensen, født 6. 5. 1897 i Asserballeskov blev 25. 6. 1915 gift med Hans Christian Detlefsen i Bro. Han var født 3. 10. 1890 på gården i Bro søn af Christian Peter Detlefsen og hustru Cathrine Helene født Brock. Da både han fader og hans ældre broder var død fik Hans Detlefsen gården overdraget 1. oktober 1914.

Hustruen Marie Elisabeth forulykkede dødelig, da gården i Bro nedbrændte den 3. 11. 1921. Nabogårdens lade blev antændt af gnister fra amtsbanens lokomotiv og branden bredte sig til Detlefsens gård som nedbrændte helt og ligeledes gartner Hansens ejendom. Hans Detlefsen blev alvorlig forbrendt i ansigtet og på hænderne, da han bjergede sin unge hustru fri af det brendende nedskedne stråtag på stuehuset.

Jørgen Ernst Jørgensen solgte ca. 20 tdr land fra gården i Asserballeskov, og da han gik på aftægt, solgte han stammen af gården med 30 tdr. land til Christian Vogt. Dennes svigersøn Asmus Nansen ejer nu gården.

Jørgen Ernst Jørgensen døde 22. 10. 1931 på aftægtet i Notmark. Hans Enke Marie Elisabeth døde 30. 10. 1934, samme sted.

Jørgen Ernst Jørgensen s fædrener på gården i Asserballeskov.

Ernst Jørgensen	født 20. 2. 1824, død 13. 12. 1910 gift 20. 3. 1848 med
Marie Elholm	født 15. 7. 1830 død 9. 12. 1912.
Jørgen Ernst Jørgensen	født 27. 7. 1790, død 18. 3. 1853 gift 27. 9. 1816 med
Anne Margrethe Peters Leyman	født 11. 8. 1798, død
Ernst Jørgensen	født 27. 5. 1759 død 30. 12. 1837 gift 27. 10. 1786 med
Anna Christensen, Sædmosegård	født 30. 12. 1759 død 26. 10. 1839.
Jørgen Ernst Jørgensen	døbt 30. 1. 1735 død 24. 6. 1781 gift 25. 8. 1758 med
Anne Marie Lausen Asserballe	døbt 14. 7. 1732 død 4. 6. 1759.
De mødrener aner :	
Marie Elholms forældre:	
Jørgen Ernst Elholm	født 19. 1. 1795, død 27. 8. 1859 gift 18. 7. 1817 med
Ellen Hygebjerg	født 21. 1. 1795 død 4. 6. 1853.
Marie Elholms Bedsteforældre :	
Jørgen Jørgensen Elholm	født gift 1. 8. 1789 med
Marie Jørgensdatter	døbt 18. 10. 1767, død 12. 3. 1806
Ellen Hygebjergs forældre :	
Nicolai Jørgensen Hygebjerg	døbt 21. 4. 1769 død 16. 3. 1828. gift ?
Kirsten Johannesdatter	døbt 1779 død 21. 2. 1848